

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
 Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-5243522

10 ΙΩΝ. 2015

Αθήνα 9/6/2015

Αριθμ. Πρωτ.: 855

Προς:

Βουλή των Ελλήνων

Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου

Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Ζημιές σε αγροτικές καλλιέργειες από χαλαζόπτωση- Αντικαλαζική προστασία στις ΠΕ Καστοριάς και ΠΕ Γρεβενών»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 2895/26-5-2015

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Σ. Βαρδαλής και Ε. Γερασιμίδου** και κατόπιν ενημέρωσής μας από τον ΕΛ.Γ.Α., σας πληροφορούμε τα εξής:

Για τις ζημιές που προξενήθηκαν από την χαλαζόπτωση που σημειώθηκε στις 19 Μαΐου 2015 σε καλλιέργειες μήλων, αχλαδιών, τριφυλλιού, βίκου φασολιού, σιτηρών και κηπευτικών στην ευρύτερη περιοχή των δήμων Καστοριάς και Άργους Ορεστικού της Περιφερειακής Ενότητας Καστοριάς, διενεργήθηκαν από τις υπηρεσίες του ΕΛ.Γ.Α. οι απαραίτητες επισημάνσεις, έγιναν αναγγελίες και ξεκίνησε η υποβολή δηλώσεων ζημιάς από τους παραγωγούς (τελευταία ημερομηνία κατάθεσης 3/6/15).

Σημειώνεται ότι, το έργο των εξατομικευμένων εκτιμήσεων για τις τοματοκαλλιέργειες έχει αρχίσει πριν την λήξη της υποβολής δηλώσεων και θα ακολουθήσει και για τις άλλες καλλιέργειες. Στη συνέχεια θα κοινοποιηθούν τα πορίσματα και θα ακολουθήσει η καταβολή των αποζημιώσεων στους κριθέντες, ως δικαιούχους παραγωγούς, με την προϋπόθεση ότι, οι τελευταίοι είναι ασφαλιστικά ενήμεροι ως προς τα χρέη τους στον ΕΛ.Γ.Α..

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Υποκαταστήματος ΕΛ.Γ.Α. Κοζάνης μέχρι στιγμής δεν έχουν υποβληθεί εκ μέρους των αγροτών της Π.Ε. Γρεβενών (παλαιού δήμου Γόργιανη και στο Κηπουρείο) αιτήματα ζημιάς από το προαναφερόμενο χαλάζι. Ως εκ τούτου δεν έγιναν αναγγελίες ζημιάς από τους ανταποκριτές του ΕΛ.Γ.Α. στην εν λόγω περιφερειακή ενότητα.

Επισημαίνεται ότι, στην δεδομένη χρονική περίοδο και με τις συγκεκριμένες ζημιές, το Υποκατάστημα ΕΛ.Γ.Α. Κοζάνης μπορεί να ανταπεξέλθει χωρίς προβλήματα στο έργο των εξατομικευμένων εκτιμήσεων.

Ωστόσο ο Οργανισμός για την έγκαιρη διεξαγωγή των εκτιμήσεων έχει προβεί σε διαδικασίες που βρίσκονται σε εξέλιξη για την στελέχωση των Περιφερειακών Υποκαταστημάτων του με εποχικό γεωτεχνικό προσωπικό (ανάλογα με τις ανάγκες εκάστου) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (μέσω προκηρύξεων ΑΣΕΠ, διάφορα προγράμματα απασχόλησης κ.λ.π.).

Επισημαίνεται ότι, με την υποχρεωτική ασφάλιση της αγροτικής παραγωγής, που παρέχεται από τον ΕΛ.Γ.Α., σύμφωνα με τον Ν.3877/2010 καλύπτονται οι άμεσες ζημιές στη φυτική παραγωγή και στο ζωικό κεφάλαιο που προξενούνται από συγκεκριμένα ζημιογόνα αίτια (φυσικοί κίνδυνοι όπως π.χ. χαλάζι, πλημμύρα, παγετός κ.λ.π., καθώς και παθήσεις στο ζωικό κεφάλαιο) και οι οποίες είναι μεγαλύτερες από ένα ελάχιστο ποσοστό ζημιάς.

Το μη καλυπτόμενο ποσοστό ζημιάς ονομάζεται απαλλαγή και είναι χαρακτηριστικό της ασφάλισης. Η απαλλαγή είναι το μέρος της ζημιάς το οποίο βαρύνει τον ασφαλισμένο και αποτελεί κίνητρο ώστε ο ίδιος ο ασφαλισμένος να προστατεύσει την παραγωγή του τόσο πριν τη ζημιά –με προληπτικά μέτρα- όσο και μετά τη ζημιά –πχ. κατάλληλοι ψεκασμοί- και να μην επαναπαυθεί στην αποζημίωση του ΕΛ.Γ.Α. Για το λόγο αυτό πουθενά δεν υπάρχει δυνατότητα κάλυψης κατά 100% οποιασδήποτε ασφαλιζόμενης ζημιάς.

Προφανώς και ο ΕΛ.Γ.Α. με τον δημόσιο χαρακτήρα του δεν αποτελεί μηχανισμό φοροεισπρακτικό ούτε χαρατσώνει τους παραγωγούς .

Η ασφάλιση της αγροτικής παραγωγής και μέσα σε αυτή του ζωικού κεφαλαίου αποτελεί ένα από τα αποτελεσματικότερα μέτρα αντιμετώπισης και διαχείρισης των κινδύνων και των κρίσεων που είναι σύμφυτοι στον αγροτικό τομέα. Η ασφάλιση συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στη σταθερότητα τον προγραμματισμό της αγροτικής εκμετάλλευσης και την οικονομική επιβίωσή της αφού δίνει την δυνατότητα στον αγρότη και στον κτηνοτρόφο σε περίπτωση καταστροφής της σοδειάς του ή του ζωικού κεφαλαίου του, να έχει ένα εγγυημένο σταθερό εισόδημα.

Στο πλαίσιο αυτό με το νέο σύστημα ασφάλισης (Ν.3877/10) το οποίο ισχύει από 1/1/11 παρέχεται στον αγρότη- παραγωγό ένας μηχανισμός ευέλικτος και ικανός να παρακολουθεί τις ραγδαίες εξελίξεις του διεθνούς και ευρωπαϊκού περιβάλλοντος, ενώ παράλληλα συμμορφώνεται προς το θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με το νέο νόμο επαναβεβαιώνεται ο κοινωνικός χαρακτήρας του ΕΛ.Γ.Α., έτσι ώστε να παρέχεται άμεση οικονομική και ηθική στήριξη στους πληττόμενους από ακραία καιρικά φαινόμενα παραγωγούς ενώ, εκτός από την υποχρεωτική ασφάλιση στον ΕΛΓΑ, θεσπίζεται η πρόσθετη ασφάλιση για όσους επιθυμούν αυξημένη προστασία και η προαιρετική ασφάλιση, με επιδοτούμενο ασφαλιστρο, για κινδύνους που δεν περιλαμβάνονται στους υποχρεωτικά ασφαλιζόμενους κινδύνους του ΕΛΓΑ.

Ειδικότερα στους νέους Κανονισμούς του ΕΛ.Γ.Α. (Φυτικής παραγωγής και ζωικού κεφαλαίου), καλύπτονται οι ζημιές στις καλλιέργειες ή στο ζωικό κεφάλαιο που προξενούνται από φυσικούς κινδύνους (όπως χαλάζι, βροχοπτώσεις, παγετούς κ.λ.π.) καθώς και από ασθένειες (ζωικό κεφάλαιο). Ο παραγωγός με την υποβολή της Δήλωσης Καλλιέργειας/Εκτροφής και της κατάθεσης του συγκεκριμένου ασφαλιστρού που απορρέει από την ΔΚΕ προς τον ΕΛ.Γ.Α., ασφαρίζει τις καλλιέργειες του για τυχόν ζημιές που προξενούνται σε αυτές από τους ανωτέρω κινδύνους.

Συγκεκριμένα με το νέο σύστημα διασφαλίζεται η διαφάνεια και η δικαιοσύνη, αφού αντιμετωπίζει με τον ίδιο ακριβώς τρόπο τους παραγωγούς ανεξάρτητα του τρόπου με τον οποίο διέθεσαν τα προϊόντα τους στην αγορά, ενώ για πρώτη φορά:

- ο παραγωγός καταβάλλει την εισφορά του απευθείας στον ΕΛΓΑ και συνεπώς εξαλείφεται το φαινόμενο της εισφοροκλοπής, όπως αναφέρεται ανωτέρω, δηλαδή της παρακράτησης της εισφοράς μέσω των τιμολογίων διακίνησης των προϊόντων και της μη απόδοσής τους στον ΕΛ.Γ.Α. από τους ενδιάμεσους (έμπορους, κλπ), όπως ίσχυε στο παρελθόν.

- στην ουσία τα πρόσθετα έσοδα προέρχονται από το γεγονός ότι πλέον, οτιδήποτε πληρώνουν οι αγρότες καταλήγει στον ΕΛ.Γ.Α. και επιστρέφει σε αυτούς υπό μορφή αποζημίωσης, εξασφαλίζοντας έτσι τις αποζημιώσεις τους από τα αίτια που καλύπτει ασφαλιστικά ο Οργανισμός, εδραιώνοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα του συστήματος ασφάλισης.

- ο παραγωγός γνωρίζει απ' την αρχή για τι είναι ασφαλισμένος και μέχρι ποιο ύψος

- όλοι οι παραγωγοί ασφαρίζονται με τους ίδιους όρους και συνεισφέρουν το ίδιο και έτσι εξαλείφονται οι ανισότητες που υπήρχαν και το φαινόμενο να αποδίδουν εισφορές οι παραγωγοί για καλλιέργειες που δεν πλήττονται συχνά από ζημιογόνα γεγονότα και να λαμβάνουν αποζημιώσεις όσοι δεν απέδιδαν ή απέδιδαν μειωμένες εισφορές.

Επισημαίνεται ότι, σε κάθε περίπτωση το σύστημα μπορεί να βελτιωθεί και να εξαλειφθούν τυχόν προβλήματα ή αδικίες που καταγράφονται. Για το λόγο αυτό ο ΕΛ.Γ.Α. βρίσκεται σε συνεχή διαβούλευση με τους αγρότες και τους φορείς τους και είναι έτοιμος να προβεί σε βελτιωτικές αλλαγές γεγονός που αποτελεί και στόχο της σημερινής διοίκησης.

Αναφορικά με το θέμα της αντιμετώπισης των κινδύνων από την εμφάνιση των φαινομένων του χαλαζιού, ο ΕΛΓΑ εφαρμόζει προγράμματα πρόληψης και καταστολής με

εναέρια (αεροπλάνα σποράς δηλ. καταπολέμησης των χαλαζοφόρων νεφών) και επίγεια μέσα (αντικαλαζικά κανόνια ηχοβολής, επιχορήγηση προμήθειας εγκατάστασης αντικαλαζικών δικτύων κ.λ.π.) με αποκλειστικό σκοπό, αφενός μεν την προστασία των καλλιεργειών, αφετέρου δε τη διασφάλιση του αγροτικού εισοδήματος.

Ο σχεδιασμός του Εθνικού Προγράμματος Χαλαζικής Προστασίας (ΕΠΧΠ) ειδικότερα με Εναέρια Μέσα και οι περιοχές εφαρμογής του έγιναν συνεκτιμώντας ανά περιοχή της χώρας : τη συχνότητα του φαινομένου του χαλαζιού, την αξία των καλλιεργειών, το ύψος των καταβαλλομένων αποζημιώσεων από τον ΕΛΓΑ, την δυνατότητα εφαρμογής του προγράμματος και το κόστος εφαρμογής του εν λόγω προγράμματος στη συγκεκριμένη περιοχή και συνολικά.

Το εν εξελίξει Εθνικό Πρόγραμμα Χαλαζικής Προστασίας με Εναέρια Μέσα για την περίοδο 2014-2019 ξεκίνησε από 1 Αυγούστου 2014 και εφαρμόζεται οριακά με τα προβλεπόμενα τεχνικά μέσα και προσωπικό σε συγκεκριμένες αξιολογημένες ως προς την επικινδυνότητα τους οριοθετημένες περιοχές της Κεντρικής Μακεδονίας, σε τμήματα των νομών Ημαθίας, Πέλλας, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης και Πιερίας και της Κεντρικής Ελλάδας (κυρίως Θεσσαλία), σε τμήματα των νομών Λάρισας, Τρικάλων, Καρδίτσας και κάποιες της Φθιώτιδας.

Ο σχεδιασμός του ανωτέρω προγράμματος ξεκίνησε από το 2012 λαμβάνοντας υπόψη ότι τα διαθέσιμα υπάρχοντα τεχνικά μέσα (αεροπλάνα κ.λ.π.) και προσωπικό θα μπορούσαν οριακά να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στην εφαρμογή του προγράμματος χαλαζικής προστασίας με εναέρια μέσα στις ανωτέρω οριοθετημένες περιοχές.

Οποιαδήποτε επέκταση εφαρμογής του Προγράμματος, προσθέτοντας περιοχές προστασίας (όπως π.χ. αγροτικές περιοχές της Π.Ε. Καστοριάς και Γρεβενών) θα απαιτούσε επιπλέον τεχνικά μέσα (αεροπλάνο, χειριστές αεροσκαφών, υλικά κ.ά.) και κατά συνέπεια θα επιφέρει σημαντική αύξηση του κόστους, ταυτόχρονα δε θα ανέκυπταν σοβαρότατα και δυσεπίλυτα προβλήματα όσον αφορά την τροποποίηση της υφιστάμενης σύμβασης.

Κατόπιν τούτων, η οποιαδήποτε επέκταση του προγράμματος, υπό τις παρούσες συνθήκες με τα προβλεπόμενα μέσα σε νέες περιοχές, θα είχε σοβαρές επιπτώσεις στην αποτελεσματικότητα και εγκυρότητά του, διακινδυνεύοντας ακόμα και την υλοποίηση του στις υφιστάμενες περιοχές.

Σημειώνεται πως μέχρι σήμερα δεν έχει υπάρξει τεκμηριωμένο και καταγραμμένο πόρισμα αξιολόγησης του υφιστάμενου έργου και υποέργου της αντικαλαζικής προστασίας και ειδικότερα η εκτίμηση σχέσης οικονομικού κόστους / οφέλους.

Η νέα Διοίκηση του ΕΛΓ.Α. λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τις κλιματολογικές αλλαγές που εμφανίζονται ιδιαίτερα την τελευταία δεκαετία στον πλανήτη μας και τις ιδιαίτερες επιπτώσεις τους στη χώρα με την καταγεγραμμένη αύξηση του φαινομένου των χαλαζοπτώσεων, της έντασης τους, της χρονικής του επέκτασης και τοπικής γεωγραφικής του εξάπλωσης -αξιοποιώντας και την δυνατότητα του νέου Σ.Ε.Σ- θέτει σε προτεραιότητα:

- α) Την αξιολόγηση των υφιστάμενων μέτρων αντικαλαζικής προστασίας
- β) Την αξιοποίηση της παγκόσμια εμπειρίας, και
- γ) Την ενσωμάτωση των τελευταίων εξελίξεων επιστημονικής γνώσης στην πρακτική του ΕΛ.Γ.Α.

Επισημαίνεται τέλος ότι, σε συνάντηση που έχει καθορισθεί με την εταιρεία εφαρμογής του εν λόγω προγράμματος, θα εξετασθούν η βάση των αιτιάσεων που η εταιρεία ισχυρίζεται προφορικά στους αγρότες των περίξ περιοχών που η σύμβαση και υπέρ της οποίας έχει υπογραφεί η εφαρμογή του ΕΛ.Γ.Α. έχει ενημερωθεί.

Α. ΠΟΛΥΜΕΡΟΥ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1.Βουλευτή κ. Σ. Βαρδαλή
- 2.Βουλευτή κ. Ε. Γερασιμίδου